

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
aprvnljstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO DRUŠTVO
* Sv. Anž...
Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 20.

V Mariboru, dne 15. majnika 1901.

Tečaj XXXV.

Podpirajmo dober tisek!

Knjige in časopisi so dandanes velemoč, s katero morajo računati tudi najvplivnejši močje in celo vladarji. Kakor če iskra pade v smodnik, tako tisek raznese širom sveta misli in dogodke ter vname tisoče in tisoče src. Tisek je velika dobrota, ker se z njim lahko širi prava omika in ljudje vnemajo za dobro stvar. Toda gorje, če tisek pride v roke hudobnih ljudi, ki ljudstvo nalašč slepijo z lažmi in zapeljujejo v zmoto ter iz umazane dobičkarije kvarijo srca. Noben strup ni tako nevaren kakor hudoben tisek. To znajo hudobni ljudje in najgnusnejše blato širijo med ljudi kot čisto zlato. Mnogi ne poznajo volkov v ovčji obleki. Takih volkov je tudi pri nas na slovenskem Štajerskem že več. Tak volk v pohlevni slovenski obleki je n. pr. ptujski »Štajerc«, katerega zalagajo prusaški bogatini z denarjem, da slepi pošteno slovensko ljudstvo. Dolžnost je vsakega poštenega Slovenca, da od svoje strani pripomaga s poukom in dobrim tiskom odpirati ljudem oči. Širji krogi našega ljudstva še so premalo prebujeni in poučeni v politično-gospodarskem oziru, in s tem se zviti sovragi hočejo okoristiti.

Sklenilo se je, v Mariboru v tiskarni sv. Cirila izdajati nov list po jako nizki ceni, ki bo podajal potreben pouk v političnih in gospodarskih zadevah in katerega bo lahko omislil tudi najubožnejši dninar. Namerjavajo se izdajati tudi poljudne, času primerne brošurice (knjižice). Zatorej, rodoljubi, podpirajte to podjetje z

dobrimi, prav poljudnimi spisi in pa tudi znatno, ker brez tega se ne doseže nič. Vzglede nam naj bodo nasprotniki, ki toliko žrtvujejo za svojo hudobno stvar. Ustanovniki katoliškega tiskovnega društva plačajo enkrat za vselej 100 kron, redni udje vsako leto 10 kron, kdor pa daruje društvu kakšenkoli znesek, je podpornik društva. Vsako darilo se hvaležno sprejme.

Dnevi so hudi, na delo rojaki — za vero, dom, cesarja!

Naš gospodarski napredek.

Z murskega polja.

Z velikim veseljem smo prečitali poročilo o zadnjem zborovanju bralnega društva v Žičah pri Konjicah. Veselili pa smo se ne toliko radi tega, ker se je zborovanje obneslo tako lepo in dostojno, ampak radi tega, ker je na tem zborovanju naznanil gospod Korošec, da se bo v Mariboru vsi se to leto shod odposlancev bralnih društev ter vseh nepolitičnih izobraževalnih društev na Spodnjem Štajerskem, na katerem se bo posvetovalo, kako se naj po naših različnih izobraževalnih društvih dela za strokovno izobrazbo našega kmeta.

Bilo je nujno potrebno, da se vsaj nekaj začne skrbeti za strokovno stanovsko izobrazbo našega kmeta, ako nam je gospodarski napredek spodnještajerskih Slovencev istinito pri srcu. V zadnjem času so na Spodnjem Štajerskem, reči smemo skoraj, kakor gobe po dežju rasla različna gospodar-

ska društva. Želja po takih društvih ni izhajala toliko od vodilnih rodoljubov kakor pa iz sredine kmečkega ljudstva samega. Kmet čuti, da se nahaja v bednem položaju, in z vsem srcem hrepeni, da bi se rešil pretečega propada, zato pa sega po vsem, kar se mu nudi v rešitev. Mi smo veliki prijatelji združnega življenja, a reči moramo, da naše zadruge na Spodnjem Štajerskem ne izpolnujejo istega upanja, katero se je v nje stavilo. To so hude in ostre besede, mogoče da jih bodo zlobni nasprotniki zopet izrabljali v svoje hudobne namene, a resnične in odkritosrčne pa so naše besede. Boljše je, da gledamo naše razmere z jasnimi očmi, ne pa skozi kopreno.

Zakaj pa naše zadružištvo ne prospava? Glavni razlog je ta, da nimamo za združno delovanje dovolj izobraženih ljudi. Naši kmetje imajo pač navdušenje za zadružištvo, a nimajo pregleda čez celo narodno gospodarstvo in tudi ne dovolj izomike za vodstvo združnih društev. S to izpovedjo pa nočemo žaliti naših vrlih kmetov, kajti če tega ne znajo, niso sami krivi, ampak oni, ki bi jih naj o tem pravočasno poučili. Zato se tudi ne bojimo odkritosrčno izjaviti, da se je pri zidanju našega združniškega posloplja položil temeljni kamen mnogo ter mnogo preplitvo. In nakana gospoda Korošca bode, ako se prav izvede, vsaj nekoliko ta pogrešek popravila.

Naše slovenske kmete je treba strokovno izobraževati. Le v izobrazbi je napredek! Prva pomoč bi nam morale biti sicer kmetijske šole. Toda spodnještajerski Slo-

Listek.

Morju v spomin.

A. K.—N.

Silni vihar in bučanje zaganjajočih se valov ob hišo mojega stanovanja — me vzbudi; manem si oči ter skrbno poslušam. Ura je ena čez polnoč.

V sobi je vse tiho, le ura na mali omari-poleg postelje hiti svojo pot. Zdaj pa zdaj začuje se po sobi odmev zunaj tulečega viharja in zaletavajočih se valov ob trden zid in skale; po oknu na levici čuje se rahlo odtakanje morja.

Na morju je vihar.

Začuje se votlo kričanje v sobi nad mojim stanovanjem — to me prisili, da ustanem.

Nekako boječe se oblečem in — plašnega obraza stopim na levo k oknu. Pri špranjah in odprtinah piha mi mrzel vetrič na gorki roki.

Gledam — gledam, — skušam odpreti notranje okno — kar mi zabuči nasproti hud vihar in pljuskne po zunanem lesenem oknu — morski val. Hitro pritismem obe stranici notranjega okna nazaj — poslušam, kako se odtaka slana voda curkoma z okna.

Zopet odprem notranje okno... Pri odprtini zunanjega lesenega okna zapuhti mi v nos hud morski vzduh. Trdno se držeč za železje, vdrelano v okno, privijem deščico zunanje stranice — pokukam — kar se odpre globoko pod menoj ko brezno velik val in buti neusmiljeno v niže naložene skale in zidovje. Voda pljuskne na okno — tudi meni na obraz in v usta pade mi pri odprtini slano morje.

Nažgal sem luč.

Notranja samota, divjanje viharja in zamolklo govorjenje — molitev v sobi nad menoj — zavzame me strah, notranja tesnost.

Še vedno se čuje bučanje in divjanje zunaj vladajočega viharja, pljusk nemirnega morja na okno — in to vedno silnejše, da se že posloplje stresa.

Neusmiljeno morje! Groza! — Zopet buti...

Ojunačim se; stopim k oknu — odprem notranji stranici — že morski vzduh — pa voda — morje na oknu! — Zopet vihar, še silnejši — in — pljusk na okno.

Strah! —

Privzdignem deščico, a kaplja za kapljo pada z belo barvanih, gladkih deščic.

Za čas se umiri...

Razgled po odprtem morju — strašen, grozen! — Val ob val se zaganja in slednjič pljuskne ob svetilnik, stoječ sam v sredini morja; luč v njem večkrat zatemni, a za čas se zopet prikaže, ko se valovje poniža.

Na desni svetilnika opaziti je drugo luč — tuja ladija. Priklenjena je, sama v sredini morja, v železno »boč«; nemirno premetava se sem in tje — polagoma izgine — se zopet prikaže — se vzdigne, pomakne sedaj na to, sedaj na ono stran, — pa zopet izgine, vzdigne in — — — zopet pljusk na okno.

Kako vznemirjeno in razburkano je morje! Včasih tako mirno in gladko, a sedaj tako neusmiljeno zaganja valove ob spodaj ležeče skale, v samotni svetilnik in v to nedolžno ladijo, v kateri so gotovo tarnajoči in nesrečni potniki!

Da, v istini:

Kdor moliti ne zna,

Naj na morje se poda!

Celo noč se klanja mogočno vodovje silnemu viharju ter buta neusmiljeno ob zidovje in tako prepreči meni spanje.

Ura je sedem v jutro, ko stopim plahih korakov čez prah hišnih vrat ter pospešim korake k pristanišču. Dež še vedno lahno pada. — A kaj! — Tu je vse razdejano!... Kot razvaline leže velikanski kameni od razrušenega pomola sem in tam — zidovje

venci nimamo ne ene slovenske kmetijske šole, dočim imajo štajerski Nemci štiri gospodarske šole. Niti dežela niti država nam noče dati takih šol. A ker našega kmeta ne smemo pustiti propasti, za to mu moramo z drugimi sredstvi pomagati, da mu vsaj kolikor toliko pomoremo naprej v stanovskem izobraževanju. O teh sredstvih se bomo posvetovali v Mariboru.

Gotovo imajo že oni mariborski rodoljubi, ki hočejo celo stvar spraviti v tir, natančno načrtan načrt, kako hočejo po naših izobraževalnih društvih dovajati našemu kmetu večjo stanovsko izobrazbo. Mi bi nasvetovali danes samo to, da se naj odločijo za pozimske poučne tečaje, v katerih bi se načrtoma predaval pouk vsaj o knjigovodstvu in splošnih načelih narodnega gospodarstva. Ako bo nam dopuščal čas, pridemo kmalu še tudi z drugimi nasveti.

Mi z dežele vam kličemo: Le krepko naprej v nameravanem podjetju. Čem krepkejša se vrže kamen v vodo, tem večji kolobar povzroči njegov padec na površju. Čim pogumejša boste nastopali, tem več uspehov boste imeli.

Državni zbor.

Zveza med slovanskimi in nemškimi liberalci.

Nekaj dni po razpravi o graji, katera naj se izreče Steinu radi psovke na dr. Šušteršiča, je pisal glavni židovski list »Neue Freie Presse«: »S svojimi besedami, s katerimi je skušal dr. Kramar pokopati dr. Šušteršiča, se je dr. Kramar sam pokopal«. Ko se snideta dan pozneje v zbornici dr. Kramar in dr. Schalk, pristaš prusovske stranke, stopi dr. Schalk k dr. Kramaru ter mu izrazi svoje obžalovanje radi tega napada.

Tudi to dejstvo spričuje skupno postopanje vseh protikrščanskih strank, proti krščanskim poslancem v državnem zboru.

Na prid našemu hmeljarstvu.

Dne 8. majnika t. l. se je zbralo velikansko odposlanstvo v državni zbornici, da stopi k trem ministrom, naj branijo avstrijsko hmeljarstvo pri sklepanju novih kupčijskih pogodb. Dozdaj se je avstrijski hmelj prodajal večinoma na Nemško, ker je carina za uvoz bila primeroma nizka. Čuje se pa, da namerava Nemčija občutljivo povišati carino na avstrijski hmelj. To bi bil za naše hmeljarje hud udarec. Ob enem smejo Američani in Rusi svoj hmelj uvažati na Avstrijsko, ker je carina za američanski in ruski hmelj

izpodkopano in izjedeno, — morje vzdignjeno — narastlo — strašen prizor! — Različne stvari leže po obali, katere je vrglo umazano in razburkano morje na obrežje — in jih še meče. Tu je star velik slamniki, tu strgana obuvala, tam morske rože, tu zopet školjke, raznobavne cunje, metle, palice, ščeti in drugo.

Žalosten pogled na ribiške čolne, a še žalostnejši na domači parnik, ki se guglje oddaljen od obali. Rad bi si že odložil tovor, a pričakuje mirnejšega morja.

Strmé sem gledal potnike, izstopivše iz ladije, ki se je šele ob 8. uri usidrala k obali. Potniki vsi prepadeni in slabotni stopajo boječe po lesenem mostičku na suho. Slednjič prinesejo tudi nezavestno kmetko ženico na nošalih na prosto. — Sišal in poslušal sem, kako je revica — prišedša k zavesti, hvalila in molila Boga: »Hvala ti, Bog, da si me rešil nesrečne smrti!« Usmilila se mi je.

Skakljanje malih bosonogih otrok ob obrežju, iskajočih ličnobavrnih školjk, tvorilo je milejšo podobo razdrte obali in žalostno pogledajočega revnega ljudstva, ki je glasno vpilo: »Današnja noč je bila strašna! Kak je bil vihar in kako je metalo morje visoko valove!« Stare zagorele ženice pristavljale so v jednomer trkajoč se z roko na prsi: »Moj

pri uvažanju na avstrijska tla nizka; nasproti pa se ne more avstrijski hmelj uvažati v Rusijo in v Ameriko, ker je carina pri uvažanju silno visoka. Da se toraj pri sklepanju prihodnjih kupčijskih pogodb ta stvar reši ugodno za avstrijske hmeljarje, se je vršilo pred nekaterimi tedni zborovanje hmeljarjev v Začu na Češkem; 8. majnika pa so poslali češki hmeljarji svoje odposlanke k trgovinskemu in poljedelskemu ministru in k ministerskemu predsedniku. Pridružilo se je tudi mnogo državnih poslancev. Iz Štajerske ni bilo sicer nobenega hmeljarskega odposlanca; a zastopali so štajerske hmeljarje pri odposlanstvu državni poslanci štajerski vitez Berks, Žičkar in baron Hackelberg. Ministri so obljubili, da se hočejo ozirati na izražene želje hmeljarjev in zastopati njihove koristi.

Proračun za l. 1900.

Vsaki občinski odbor mora napraviti pravočasno za prihodnje leto proračun za občino. Tudi država bi ga morala napraviti, ako bi v njej vladale redne razmere. Da se smejo davki pobirati za prvo polovico tekočega leta 1901, to dovoljenje si je dala vlada na podlagi § 14 že koncem preteklega leta. Pričakovati je bilo, da, kadar se povrne mir v zbornico poslancev, se bo pravočasno moglo obravnati o proračunu za l. 1901, da se dovoli vladi od strani zbornice pravica, pobirati davke v drugi polovici tega leta. Ker je pa to zdaj nemogoče, skleniti to razpravo v državnem proračunu pravočasno, je vlada predložila zbornici načrt postave, s katerim se njej dovoli, tudi v mesecih od julija do konca decembra t. l. pobirati davke. Radovedni smo, se li bo vsaj ta zadeva mogla razpravljati pravočasno.

Žganjarina.

Že pred nekaterimi tedni je naznanil »Slov. Gospodar«, da se ima vpeljati novo obdačenje za žganje. Deželne priklade na žganje odpadejo, a državni davek se nekoliko zviša. Vsled tega dobi država okoli 19 milijonov kron novih dohodkov ki se bodo pa razdelili med posamezne dežele. Mogoče, da se ta postava reši te dni.

Upravna Mislinje.

Veliko milijonov goldinarjev hoče potrošiti vlada, da se zidajo nove železnice in uravnajo reke v svojem divjem toku. Te priloznosti ne smejo opustiti slovenski državni poslanci, da zahtevajo, naj se tudi za naše dežele stori kaj v tem obziru. Zato je vložil poslanec Žičkar že pred dalje časom predlog, da se uravna mejna reka med Hrvaško

Bog, moj Bog, kako hudo vreme je bilo po noči!

Ves prizor je bil strašen — grozovit! — Stari in izkušeni možje — posebno ribiči — trdili so, da ne pomnijo več desetletij tako hudega viharja, tem manj pa še — po noči!

V istini! — Tudi jaz sem si ga zapomnil globoko v srce.

Da, celo tisti čas, ko sem zapuščal usodni in nesrečni kraj, bližajoč se krasnemu morskemu mestu po štiri uri dolgi poti, dejal sem: »Nikdar te ne zabim, rajski kraj, a ne zabim tudi tebe, usodepolna in strašna noč!«

Smešničar.

Iz stare šole: Sodnik: Oče, podpisite tukaj svoje ime. Kmet, ki nikdar ni obiskoval šole, se nekoliko pomišlja, potem pa reče: Gospod, ko sem jaz v šolo hodil, se še nismo učili pisati.

Pošten zaslužek. Zrel ptiček je stal pred sodnijo ter mu je naznanil sodnik nazadnje, da pride na dve leti v luknjo. »Prav«, zaupije nek poslušalec, to si je v redu zaslužil, druga pa še svoje žive dni — ničesar.

in Štajersko: Sotla; v seji 10. maja pa je predlagal uravnavo Mislinje v Slovenjgrijskem okraju.

Slovenski poštni pečati.

Okrajni odbor Sevniski je vložil po poslancu Žičkarju sledečo prošnjo, katera se je v stenografičnem zapisniku po zahtevi istega poslanca ponatisnila dobesedno in se glasi:

Visoka zbornica državnih poslancev! Okrajni zastop Sevniski (Lichtenwald) je v plenarni seji dne 13. decembra 1896 glasom zapisnika od tega dne št. 284 sklenil, da se naroči okrajnemu odboru, naj izprosi pri dotičnih ministerstvih, da bojo pri vseh javnih državnih uradih v Sevnici grbi in pečati imeli razun nemškega tudi slovenski napis, ker je velika večina prebivalstva samo slovenskega jezika zmožna. — Okrajni odbor je vsled tega sklepa vložil prošnje pri zadevnih ministerstvih. Justično in finančno ministerstvo je vstreglo tem prošnjam. Trgovinsko ministerstvo pa, pri katerem je okrajni odbor s prošnjo z dne 1. januarja 1899, št. 3., zahteval, naj dovoli in zavkaže, da se napravi pri poštne in brzojavnem uradu v Sevnici dvojezični uradni pečat to je z nemškim in slovenskim napisom, ni ničesar ukrenilo na to prošnjo in akoravno se je ta prošnja z vlogo dne 23. januarja 1900, št. 24, ponovila, še do danes ni nobenega odgovora. — Okrajni odbor tedaj nima drugega pota, kakor obrniti se na visoko zbornico državnih poslancev v zadevi navedene prošnje. — Zahtevanje, da se napravi pri poštne in brzojavnem uradu v Sevnici uradni pečat z nemškim in slovenskim napisom, je gotovo opravičeno. — Krajna občina Sevnica ima po zadnjem ljudskem štetju 2466 prebivalcev, od teh je 85 nemške, vsi drugi so slovenske narodnosti, in velika večina je samo slovenskega jezika zmožna. Po ustavnem zakonu ima ta večina pravico, vsako potrjenje državnega urada v svojem jeziku zahtevati, tedaj tudi uradni pečat. Tak dvojezični pečat je pa tudi praktična potreba, že zavolj tega, ker se imenuje kraj Sevnica čisto drugače v nemškem jeziku, namreč »Lichtenwald« in je več krajev tega imena, tako na Koroškem, Avstrijskem in Štajerskem in zgodilo se je že večkrat, da je pismo, ki bi imelo v Sevnico priti, dolgo romalo po drugih krajih. Sicer pa se je potreba dvojezičnih pečatov pri takih poštah, kjer je prebivalstvo dvojne narodnosti, v principu že priznala in imajo vsi taki kraji na Kranjskem in Štajerskem na primer v bližini Brežice (Rann), Planina (Montpreis), Mokronog (Nassenfuss), Vojnik (Hohenegg) i. dr. dvojezične pečate. Le tukaj se temu opravičenemu zahtevanju ne vsteže. — Okrajni odbor prosi toraj visoko državno zbornico, naj to peticijo trgovinskemu ministerstvu s pozivom izročiti blagovoli, da napravo dvojezičnega uradnega pečata pri poštne in brzojavnem uradu v Sevnici dovoli in zavkaže. — Okrajni odbor v Sevnici, dne 24. marca 1901.

To prošnjo smo objavili v »Slov. Gospod.«, da po njenem vzorcu tudi druge občine, ki še nimajo slovenskih poštnih pečatov, postavijo slične prošnje in po svojih poslancih zahtevajo slovenske napise na svojih poštah.

Nujni predlogi zastran nesreč po ognju, povodnji ali vremenskih nezgodah so se obravnavali v seji dne 13. majnika. Med drugimi je šlo za podporo pogorelcem na Blancici. To priliko je porabil poslanec Žičkar, da je govoril v zbornici o nekaterih splošnih vzrokih, radi kateri propada naš kmet in se nahaja obče v veliki bedi. Govor objavi »Slov. Gospodar« v prihodnji številki. Predlog za podporo se je sprejel.

Politični ogled.

Prestolonasledniku Francu Ferdinandu prihajajo zaradi njegovih odločnih besed, s katerimi je obsodil vsenemško pru-

saško gibanje v Avstriji ne samo kot protiversko, ampak tudi kot proti-avstrijsko, od premnogi strani navdušene udanostne izjave. Papežev nuncij, to je papežev zastopnik na Dunaju je dobil nalogo, naj o primerni priliki, ki se mu ponudi, na zaupen način izreče nadvojvodi papežev veselje in zahvalo na tem nedvoumnem, srčnem in resnično katoliškem činu.

Deželni zbor istrski je, kakor smo že poročali, zopet prestavljen v Poreč, čeprav je vladi znano, da tamkaj življenje za slovanske poslance ni varno. Slovanski poslanci se vsled tega ne bodo udeleževali zborovanj istrskega deželnega zbora.

Vodstvo avstrijskih socijaldemokratov si je v laseh. Državni poslanec Daszynski nastopa preveč samostavno in samovoljno. Tega pa posebno ne more trpeti dunajski socijaldemokratski voditelj žid dr. Adler, ki bi tudi rad neomejeno zapovedoval v stranki.

Rusinske zahteve. Gališki listi poročajo o neki seji mladorusinskega izvrševalnega odbora, pri kateri se je sklenilo naročiti opozicijskim rusinskim poslancem, da odločneje zastopajo sledeče zahteve rusinskega naroda: upravna delitev Galicije v poljsko in rusinsko, zakonita ureditev jezikovnega vprašanja, ustanovitev rusinskega v rusinskem delu Galicije in odstranitev dosedanjšega gospodarstva poljske zlahte. Ob enem se naroča poslancem, naj odreko dotlej, da se ne izpolnijo vse te zahteve, vsako podporo vladi, ki je Poljakom prijazni, in naj glasujejo tudi proti državnim potrebam. Rusini trpijo tako pod Poljaki, kakor mi štajerski Slovenci pod Nemci. Zato so naši programi enaki.

Rumunski in grški kralj se snideta te dni v Opatiji. Praviijo, da ta sestanek ni slučajen, ampak ima političen značaj. Prijazne razmere med Rumunijo in Grško se bodo še bolj utrdile in se zasnoval še odločnejši odpor proti politiki Bolgarov, ki bi radi svojo moč na Balkanu razširili.

Vojska na Kitajskem. Iz Kitajskega v zadnjem času ni nobenih zanimivih poročil, le to se čuje, da namerava grof Walderssee v kratkem odpotovati nazaj na Nemško. Pooblaščenec kitajskega dvora je zastopnikom velevlasti prijavil, da namerava kitajska vlada odpreti svetovni trgovini in prometu ne le Mandžurijo, marveč tudi vse kitajske pokrajine, kar je baje zadovoljilo velevlasti v toliko, da prenehajo sovražnosti. Ta obljuba Kitajske pa je najbrže le pretveza v namen, da se iznebi neprijetnih jej tujih gostov, a potem bode zopet vse pri starem.

Dopisi.

Sv. Ilj v Slov. gor. (Tukajšnji mladeniči — toženi.) Že precej časa je minulo, odkar so se začeli po vzgledu drugih, tudi tukajšnji mladeniči bojevati po geslu »vse za vero, dom, cesarja«. V obilnem številu pristopili so k tukajšnjemu bralnemu društvu, kateremu so nekateri tudi odborniki, začeli so si naročevati razne podučne časopise posebno pa so si izvolili »Slov. Gospodarja« za njih vodilno zvezdo, ker nam ta list poroča razne novice naše domovine in je pisan v krščanskem narodnem duhu. In tako je prav. Dragi mladeniči! Že nad 70 iztiskov »Slov. Gosp.« prihaja k nam k mejašu Slov. goric, pridobimo si še vsak vsaj enega in nas bo že 150 naročnikov. Premisli pač naj vsaki izmed nas, koliko smo že nazadovali od časa naših šolskih let, koliko so odstopili naši stariši in njih pradedi tujcem in kako sedaj oni vzdihujejo »oj pred 40—50 leti bilo je vse boljše, bila je složnost.« In vprašam vas: ali naj tudi mi enkrat našim potomcem tožimo v takšnem smislu? Ne in zopet ne! Čas je še, da stopimo vsi pod eno zastavo, da se držimo vsi enega gesla in to je složnost, zakaj v složnosti je moč.

Pred nekaj tedni omazala se je v frankfurtarskih barvah na tukajšnji »Schulvereins-Schule« se bliščeča tabla z napisom »Deutsche Volksschule«; zraven je bil baje napisan list, da tukajšnji mladeniči ne trpijo pruskih barv v svoji domovini in zato so omenjeno tablo omazali. Na ta list se je vložila tožba proti trem dozdevnim »Radfirarjem« in zaslišane so bile pri prvi preiskavi že tudi štiri priče, med njimi ena iz znane troperesne družbe, druga je bil Gemeinde-Diener, tretja neka nemška natakariča in četrta naša gospodična Lorber. Stvar pa še ni končana in poklicanih bode še baje štiri ali pet novih zatožencev, ki so na sumu, da so pri omazanju omenjene table bili navzoči. Ako mi slavno uredništvo blagovoli, naznanil bodem izid te, proti našim mladeničem vložene tožbe in upam, da bode vse bralce »Slov. Gosp.« veselilo slišati, da je zmagala pravica. Sin Slave.

Od slovensko-nemške meje. (Poziv slovenskim mladeničem.) Bliža se god slovenskih mladeničev, svetih bratov Cirila in Metoda. Naša dolžnost je, da ta dan slovesno obhajamo. Po mnogih slovenskih gorah in gričih bodo goreli kresovi slovanskima apostoloma v čast.

Pa še na drug način lahko proslavimo slavna solunska brata. Slovenci imamo v Ljubljani dično šolsko družbo, katera nosi ime teh dveh slavnihih apostolov. Ona skrbi za narodno-šolsko vzgojo slovenskih otrok ob mejah. Zadnji čas jej gre precej slabo v gmotnem oziru. Pozivljam vas torej, dragi mi bratje rojaki, posebno mili mi tovariši mladeniči, začnimo veliko gibanje za nabiranje donoskov za družbo sv. Cirila in Metoda. Pri nas ob meji že pridno nabiramo.

Torej rojaki! Na delo domoljubno! Tekmujmo med seboj, katera župnija na Slov. Štajerju bode nabrala najlepšo svoto domovini slovenski na altar! Do godú sv. Cirila in Metoda nabirajmo. Pri vsaki veselici in ženitovanju glejmo, da pride tudi v družbino blagajno nekaj. Do 5. junija pošljimo potem vse nabrane denarje družbinemu vodstvu v Ljubljano, a poročilo o nabranem znesku tudi našemu »Gospod.« Mislim, da bode uredništvo »Gospod.« drage volje naznanjalo te darove. Videlo se bode potem, kje je narodna požrtvovalnost in navdušenost največja in spoznalo se bode tudi, katera župnija na Slovenskem Štajerju si bode zaslužila največjo častno kolajno v tem oziru. Torej še enkrat, moško začnimo tovariši dejansko delovanje, da ne bodo ostale moje besede samo na papirju. Ako bode na ta način podpirali mili in teptani naš narod slovenski, zaslužili si bode nevenljive laborike za rešitev naših vzvišenih ciljev. Otmimo torej, kaj se še oteti da! Še na mnogih krajih ob jezikovni meji bi bilo nujno potrebno postaviti slovenske šole, pa naši družbi nedostaje — denarja. Na delo torej rojaki — somišljeniki. Branislav.

Iz Slov. goric. (Imenitnost sadjereje.) Lanskega leta je sadno drevje posebno obilno obrodilo. Več let ni bilo niti približno takega blagoslova! Ljudje so se bali, da ne bodo za sadje celo nič skupili. Prišlo je drugače. Ljudje so napravili velike množine pijače; napravilo se je jabolčnika, da je posode zmanjkalo; posušilo se je mnogo sadja, pa še dosti poprodalo. Lansko leto je moralo vsakega posestnika sadnega drevja prepričati, da se splača sadno drevje saditi in vzgajati, da se pokrijejo stroški, da pa trud tudi vrže dobiček! Ko bi bili naši ljudje pri prodaji bolj organizirani, previdnejši, bi bili oni dobili za sadje dosti več, prekupci in špekulanti, ki so kilo sadja plačevali po krajcarji, pa dosti manjše.

Sadjereja se mora pri nas razširiti in povzdigniti, to bodi v bodoče naša skrb! Meseca aprila t. l. je potovalni učitelj gosp. Bele vsled posredovanja okrajnega zastopa v občini sv. Andraž v Slov. goric. več dni praktično podučeval sadjerejo. Pametni gospodarji so ga z veseljem sprejeli, poklicali so ga v svoje sadonosnike, obiskali so ž njim

tudi druge; povsod so bili na napake, pri zasajevanju in vzgojevanju drevja opozorjeni, podučeni, kako se napake odpravijo in v bodoče zabranijo. Prepričali se smo, da je tak poduk za nas pripraven, da se mora vsako leto vršiti! Zakaj pa tudi ne, ker posestnike nič ne stane?

Občina ali bralno društvo prosi za potovalnega učitelja pri c. kr. kmetijski družbi, to zadostuje; ta ga pošlje vsaki časa rada in brezplačno. Ker prošnje na kmetijsko družbo društvene odbore, občinska predstojništva stanejo le malo truda, je pričakovati, da se bode od obeh skrbelo, da bodo potovalni učitelji v bodoče večkrat k nam prihajali! Tok časa zahteva, da ima gospodar večje dohodke; da se dosežejo večji dohodki, treba je naše gospodarstvo izboljšati!

Sv. Jurij v Slov. gor. — Da sta preč. gosp. Anton Šijanec in gospod Matevž Rajšp bila že pred nekaj časom za tukajšnja častna uda imenovana, to se je dne 7. maja t. l. z izročanjem dveh diplomov dejansko izvršilo.

Diploma obsegata sledeče napise: I. Povodom Vašega željno pričakovanega imenovanja župnikom fare Sv. Jurja v Slov. goricah imenuje Vas visokočastiti gospod Anton Šijanec podpisani občinski zastop zaradi mnogoletnih zaslug kot 20letni tukajšnji ljudomil duhovnik in blag kateket svojim častnim članom. — II. Podpisani občinski zastop imenuje Vas, prečastiti gospod nadučitelj Matevž Rajšp zaradi 36letnega vspešnega učiteljevanja in kot večletnega tajnika v znak hvaležnosti svojim častnim članom. Občinski urad pri Sv. Jurji v Slov. gor., dne 14. marca 1901.

Med izročanjem teh od celega odbora podpisanih diplomov je gospod župan I. Kraner blizo tako-le govoril: Danes mi je dana častna naloga, odlikovati dva najzaslužnejša gospoda, to sta naš novi gospod župnik Anton Šijanec in gospod nadučitelj Matevž Rajšp.

Ne bom našteval obilih zaslug, ki jih imata ta dva odlikovanca za našo mladino in ljudstvo sploh, za tukajšnje občino pa še posebej, saj so itak vsakemu izmed nas znane.

Šentjurski občinski zastop storil je torej napram tema velezaslužnima gospodoma le svojo dolžnost, skazati se s tem činom hvaležnim za njih občeokoristno delovanje med nami. Pristavljam le še ponižno prošnjo, da nam oba ostaneta blage volje še tudi v prihodnje naklonjena, da nas kot glavna stebra ljudske omike v našem zakotnem kraju blagovolita podpirati z dobrim svetom in sodelovanjem pri reševanju težkih gospodarskih in političnih vprašanj. K temu pomozi ljubi Bog!

Dunaj. (Poslanec Berks) je s tovariši stavil do železniškega ministra zaradi železnice Celje-Velenje naslednjo interpelacijo: Leta 1891 prometu izročena železnica Celje-Velenje se je zgradila z visokimi prispevki okrajev in interesentov kot štajerska deželna železnica. Zgradbo je oddal štajerski deželni odbor tvrdki Lapp in Klemensievic za visoko svoto 2,702.703 gld. 48 kr., torej 70.000 gld. za kilometer. Nasproti temu pa se je zavezala imenovana tvrdka, da jamči za železnico 114.000 gld. dohodkov, s katero svoto se lahko za zgoraj omenjeni kapital plačujejo obresti in se dolg amortizira. Zajedno je sklenil deželni odbor štajerski z južno železnico pogodbo, po kateri plačuje dežela južni železnici za izvajanje prometa letno vsaj 74.000 gld. Določbe o voznjem redu in o voznjih cenah je prepustila dežela južni železnici.

Železnica Celje-Velenje veže vsled popolne zgradbe proge Velenje-Zeltweg južno železnico z državno železnico. Vsled tega bi lahko odvajala promet z južne železnice na državno železnico, in južni železnici je do tega, da ta železnica ne prospava, za to pa ji določa neprimeren voznji red, ji daje malo število vlakov in nastavlja visoke cene. Nasproti pa ima gospod Lapp pravico ugovarjati

vsakemu pomnoženju vlakov in vsakemu znižanju vožnje cene, ker jamči za dohodek 114.000 gld. in ker mora istinito vsako leto doprinašati deželi prispevke, ker pa dohodki ne dosegajo omenjene svote. Pri teh razmerah pa največ trpi prebivalstvo ob omenjeni progi, ker se s takimi razmerami stavijo živahnemu prometu največje ovire. Naj navedem samo tri vzglede!

1. Za voz (vagon) premoga se plača na črti Žalec-Velenje-Celovec, to je 139 klm 91 kr., a na črti Žalec-Maribor-Celovec, to je 203 klm. le 72 kr. Potemtakem se plača za vožnjo daljšo 64 klm 19 kr. manj.

2. Cena za osebo v tretjem razredu na državni železnici znaša za kilometer 2 vin., na progi Velenje-Dravograd 4 vin., na progi Celje-Velenje 5 vin.!!!

3. Za tovore se plačuje na železnici Celje-Velenje za 100 kg 69 vin. na kilometer, ako se kar po vozovih prevažajo 58 vin., dočim plačaš pri vozu, vpreženem z živino, le 40 vin.!! Za vožnjo iz Zeltwega v Celje, torej 185 klm potrebuješ 23 ur in moraš v Spod. Dravogradu in Velenju po sedem ur čakati. Za enako vožnjo potrebuješ na južni železnici z najbolj počasnim vlakom, z mešancem, samo devet ur.

Potemtakem se pač ni čuditi, če se dohodki Celje-Velenje vedno zmanjšujejo. Leta 1896 je morala tvrdka Lapp in drugovi doplačati 50.066 gld. 40 kr., leta 1897. pa 58.776-80 gld., 1898. l. 87.591-23 gld., tako da je tvrdka do 31. dec. 1898 deželi bila na dolgu 200.698-99 gld., kateri dolg se je do decembra 1900 že gotovo podvojil.

Leta 1898. je znašal preostanek prometnih stroškov le 25.088-77 gld. ali 636 gld. za kilometer. Danes gotovo tudi takega preostanka ni več.

Takih razmer vlada pač ne more dalje trpeti. Iz krogov interesentov je v zadnjem času došlo več prošelj na visoko vlado, naj se železnica Celje-Velenje podprži ali naj jo država prevzame vsaj v svojo upravo. Podpisani si dovoljujejo vprašati gospoda železniškega ministra: Kaj namerava minister ukreniti, da se odpravijo neznosne razmere na progi Celje-Velenje in nadalje do Zeltwega in da se potem omogoči med Zeltwegom in Celjem primeren osebni in tovorni promet?

Uravnava Mislinje.

Gosp. poslanec Žičkar je stavil dne 10. maja 1901 zaradi uravnave Mislinje v državnem zboru naslednji predlog: Mislinja je naredila leta 1900 bodisi, da je odnesla zemljo, bodisi da je poplavila z gramozom njive in travnike, to-le uradno določeno škodo: v občini Staritrg 6180 K, Golovabuka 945 K, St. Ilj 7330 K, St. Janž 8640 K, Lehen 4320 K, St. Martin 3680 K, Mislinje 2470, Olišnik breg 15.660 K, Pameče 11.060 K, Podgorje 3350 K, Razborje 6710 K, Sv. Vid 440 K, Vrhe 1700 K, Slov. Gradec 900 K, skupaj torej 72.485 K. Vsled tega preti nekaterim hišnim in gospodarskim poslopjem nevarnost, da jih nove povodnji izpodjedejo, kakor se je to n. pr. povedalo v zapisniku občine Sv. Martin z dne 12. febr. 1900.

V dopisu slovenjegraškega okrajnega glavarstva z dne 22. febr. 1901 na deželni odbor štajerski se izrecno povdarja, da je struga Mislinje vsled vsakoletnih povodnji, posebno pa zaradi lanske velike povodnji, tako razdejana in razdrta, da je temeljita uravnava njenega toka nujno potrebna. Štajerski deželni odbor prizna v dopisu na slovenjegraško okrajno glavarstvo potrebo uravnave, toda pristavlja, da se v sedanjem času ne more pečati s tem vprašanjem, vsled tega tudi ne more obljubiti nobene podpore za uravnavo. (Opomba uredništva: To je čudno, kako štajerski deželni odbor na naše slovenske zahteve odgovarja. »Ne more se pečati«, pravi. Zakaj pa se plačujejo deželni odborniki tako mastno? Oni se morajo pečati!)

Ker se oškodovani in v vedni nevarnosti živeči posestniki ne morejo varovati povodnji, še manj pa si uravnati na lastne stroške potoka; ker se vsako leto odnaša vedno več plodovite zemlje in se bliža kmetom propad; ker je deželni odbor štajerski izjavil, da se s tem jako važnim vprašanjem ne more pečati, zato stavijo oškodovani posestniki vse svoje upanje na državo. Vsled tega predlagajo podpisani: Visoka zbornica naj sklene: C. kr. vlada se nujno pozivlja, naj stori vse potrebne korake, da se bo Mislinja kakor najhitreje uravnala.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Nov list. V naši tiskarni bo že v najbližji bodočnosti začel izhajati nov list, ki bo odkrival temne namene proticerkvenega, nemškutarskega in od nemških trgovcev odvisnega Štajerca ter zagovarjal pravice krščanskega slovenskega ljudstva, Cena bo mu tako nizka, kakor nobenemu drugemu slovenskemu listu. Pričakujemo, da bodo vsi slovenski krogi spodnještajerski pozdravili to novo podjetje z velikim veseljem in ga tudi krepko podpirali. Slovenski mladeniči, posebno vas čaka sedaj lepa in velika naloga, da uvedete ta list v vsako slovensko hišo.

Kmetski državni poslanci iz Štajerske pri ministerskem predsedniku. Stirje slovenski in pet konservativnih poslancev štajerskih je slo dne 14. majnika k ministerskemu predsedniku dr. Körberju, da mu glede uravnave rek in potokov in zastran železnic izrazijo svoje želje. V obče o tej stvari je govoril baron Morsey; o nujni potrebi, da se začne regulacija Pesnice in Mislinje in Sotle je govoril g. prof. Robič; o Muri g. dr. Ploj; o Savi pod Brežicami in o Sotli g. Žičkar; g. vitez Berks je polagal ministerskemu predsedniku na srce, naj skrbi, naj se podprži železnična proga Celje-Velenje in se zveže železnična proga Velenje-Celje s Kamnikom. Ker je g. Hagenhofer prosil dr. Körberja, naj gleda, da se pomnoži število tehnikov, ker brez teh itak ni mogoče uravnati reke in zidati železnice; je pristavil poslanec, da ravno v tem je za drček, da se za Sotlo še ni napravil najbrž niti regulacijski načrt, ker primanjkuje potrebnih tehničnih moči. Gospod ministerski predsednik je obljubil, da hoče oskrbeti načrte za uravnavo vseh rek v državi in se ima po gotovem redu to delo izvršiti. Razgovor je trajal dobre pol ure.

G. Simon Kukec, narodni pivovar v Žalcu in v Laškem trgu, je poslal pretečeno leto na svetovno razstavo v Pariz svoje izdelke marčnega, granatnega in cesarskega piva. Te dni je prejel veliko zlato svestinjo s častno diplomom. Ako pomislimo, da je bilo v Parizu razstavljeno najboljšo pivo skoraj celega sveta, moramo biti Slovenci pač ponosni, da se je naša domača tvrdka tako pohvalno odlikovala. To priznanje pa je tembolj pomembno, ker je Kukecevo pivo varjeno izključno le iz savinjskega hmela.

Gliha vkup štrih. Da so kranjski liberalci pod Tavčarjevo komando v zvezi z najhujšimi sovragi slovenskega ljudstva, je že zdavna moral spoznati vsak, ki nima v glavi mesto možganov egiptovske teme. Med drugimi le nekaj dokazov: 1. Dr. Tavčar s svojimi hlapci je že več let v tesni zvezi s kranjskimi nemškutarji v deželnem zboru. 2. Kranjski liberalci mečejo tisočake za nepotrebno nemško gledališče v Ljubljani. 3. Dr. Tavčar je lani stopil v zvezo z dr. Mravlagom v Celju in dal pogum štajerskim nemškutarjem zoper našo gospodarsko organizacijo, ki hoče pomagati slovenskemu kmetu iz tujih kreppljev. 4. Ptujski nemškutarski list »Štajerc« je z veseljem pozdravil ustanovitev liberalnega društva v Šmarju, ki je pankert ljubljanskih liberaluhov. Že ve zakaj! 5. »Slo-

venski Narod« v št. dne 14. maja črno na belem hvali »Štajerca«, da je dobro urejevan list, da ubira narodno struno (čujte, čujte, narodnjaki) in kmetsko struno, čeravno sam mora priznati, da je »Štajerc« volk v ovčji obleki, da spodkopava tla slovenski stranki. »Narod« ve samo to, da so nekateri slovenski narodnjaki drli ljudstvo, za nemškutarje pa nič ne ve. Če so si res tudi nekateri narodni možje omadeževali roke z oderuštvo, so delali po »Narodovih« načelih zoper naše geslo: Vse za vero, dom, cesarja. — Na Štajerskem so vsi rodoljubi spoznali, da je treba ustanoviti nov list po nizki ceni, ki bi budil zavest med ubožnejšim ljudstvom, ki večjega lista ne more plačevati. Potreba se je pač spoznala, a storilo se ni nič. Sedaj pa, ko se snuje v Mariboru tak list, že psuje »Narod«. Liberalna modrost, razloži nam to-le: z ene strani očitaš duhovnikom, da nič ne delajo, kakor hitro se pa kaj stori, ti zopet ni prav. Neumnost in liberalizem sta si pač brat in sestra. V tolažbo nemškutarskega »Naroda« še povemo, da bo novi list vsekako izhajal, in da je »Slovenski Gospodar« pridobil zadnja leta več naročnikov, kakor jih ima »Narod« vseh skupaj.

Velika mladeniška slavnost se vrši na binkoštni pondeljek pri sv. Benediktu v Slov. gor. Pri poznem opravi lu imajo mladeniči skupno sv. obhajilo. Popoldne je slovesno blagoslavljanje krasne fantovske bandere, za katero so benediški fantje v par mesecih nabrali okoli 300 K. Po večernicah priredi pa bralno društvo na čast vrlim mladeničem prelepo veselico s petjem, tamburanjem in predstavljanjem pobožnih in veselih iger.

Smrt. Pretekli četrtek smo zagrebli v hladno zemljo v Grižah mnogozaslužnega g. župnika Matija Arzenška. — Pokojni je bil duhovnik pravega cerkvenega duha, navdušen in goreč zlasti za lepoto cerkev. Povsod, kjer je pastiroval, je zapustil spomin svoje gorečnosti za hišo božjo. Pri podružni cerkvi sv. Mihaela nad Laškim, v Sv. Rupretu nad Laškim, posebno pa v Grižah, kjer je postavil dve novi cerkve — farno cerkev in podružno cerkev v čast Lurški Mariji. V tej podružni cerkvi postavil je orglje, katere občuduje vsak, kdor jih sliši. Ravno tako je tudi druga cerkvena oprava priča njegove vnetosti za čast božjo. Pokojnik je bil v družbi vesel in kratkočasen. Dasiravno precej betežen, imel je zlomljeno nogo, pa bil je vendar zmir vesel in dobre volje — in to tudi nazadnje v svoji hudi in mučni bolezni, ki ga je mučila dobrega pol leta. Bog mu daj večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti!

Sv. Pavel pri Preboldu. V soboto dne 11. t. m. smo imeli tukaj v vasi sv. Lorenca ogenj. Zanetila sta ga dva otroka. K sreči je bil izbruhniti na koncu vesi in je veter pihal ugodno, sicer bi bila lahko pogorela cela vas s cerkvijo vred. Hvala gre tudi skrbnim ognjegascem, ki so bili hitro k redi s štirimi brizgalnicami. Tudi St. Peterčani so prileteli svojo brizgalnico na pomoč.

Smrt vasovalcev. Dne 30. aprila je hodil hlapec Humsky iz Cirkovec vasovat v Mihalovce. Pri oknu sta ga dobila dva mihalovska fanta ter ga tako nabila, da je že 1. maja umrl. — Dne 8. maja sta hodila na Gabernik vasovat fanta Jakob in Anton Matjašič iz Oblakov pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Bila sta hudo tepena in Jakob Matjašič je v nevarnosti za svoje življenje.

Na cesti je umrl 81 letni Filip Kovačič iz Litmerka pri Ormožu dne 7. t. m. Bil je v ptujski hiralnici, katero je zapustil. Na poti domov se je blizu Dornave zgrudil na zemljo in izdahnul svojo dušo.

Ubil je dne 8. t. m. posestnik Jurij Klemenčič iz Grušove pri Mariboru brez vsakega povoda kmečkega fanta Fr. Ribiča, ki se je s tremi tovariši vračal od nabora. Napadeni je bil pri priči mrtev.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Volitev v Spodnji Voličini dne 11. maja burna. Posredoval je komisar c. kr. okr. glavarstva;

red vzdrževali orožniki. Izid izvrsten. Zmaga narodne stranke na celi črti. Dopis sedi.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici imajo zopet narodno občinsko predstojništvo. Dne 12. t. m. so bile volitve in županom je bil izvoljen g. Jurij Brumen iz Biserjan. Svetovalcem sta izbrana g. Jernej Košar in gosp. Jožef Svetonja. — Svojemu rojaku, velec. g. dr. Fr. Ilešiču je novi občinski odbor pri Sv. Juriju ob Ščavnici poslal to-le častitko: Blagorodni gospod doktor! Povodom volitve predstojništva v župnišču zbrani občinski odborniki Vam k promociji sub auspiciis Imperatoris, ki je Vaši rojstni občini v visoko čast, vsi iskreno častitajo! Bog Vas živi! Sv. Jurij ob Ščavnici, dne 12. majnika l. 1901. Jurij Brumen, župan s celim odborom.

Poročil se je v Vojniku učitelj g. Leopold Čulk z gospodično Lujizo Brigito Jamnik.

V Ormožu je umrl dne 8. maja odvetnik dr. J. Petovar, star 77 let.

Notarijat v Kozjem. Na predlog notarske zbornice je okrožna sodnija v Celju imenovala g. dr. Josipa Barle not. namestnikom za izpraznjeno notarsko mesto v Kozjem.

Iz šole. Za okrajna šolska nadzornika sta imenovana nadučitelj v Slovenjem Gradcu g. Ivan Dreflak za šolske okraje Ptuj, Ormož, Rogatec, Ljutomer in Zg. Radgona in učitelj v Rogatcu g. Anton Žehelj za šolske okraje Slovenji Gradec, Marenberg, Šoštanj in Konjice.

Duhovniške vesti. Župnijo Sv. Jurij v Slov. gor. je dobil ondodni provizor č. g. Alojzij Šijanec in bil zadnji četrtek v Mariboru umeščen.

Hrvatski učiteljskišniki iz Zagreba pridejo prihodnjo soboto v Maribor.

V Ptuj je odložil občinsko svetništvo notar Filafero. Nihče se ni jokal.

V Št. Ilju nad Mariborom se je šulferanjska šola vzela v javno upravo, to se pravi, slovenski kmetje jo bodo morali plačevati.

Velikanski cirkus Barnum in Bailey bo priredil dne 31. maja dve predstavi tudi v Mariboru. Med mnogobrojnimi zanimivimi rečmi omenimo posebno: slone, ženske klovne, moderno ženo v nenavadnih opravah, 70 dresiranih konjev, ki nastopijo ob enem, spačke, velikane, palčke, dvanajst možkih in ženskih mojstrov-jahalcev, telovadne umetnike, dirko konjev, predstave v treh prostorih, predstave na dveh odrih, v zraku in na dirkališču, dve menažerije divjih in ukročenih živali, zbirko redkih živali, 400 konjev itd. Kdo se more čuditi, ako sliši, da se teh predstav ogromno število ljudi udeležuje? Vsa cirkusova opravila se pripelje na 67 posebnih železniških vozovih v Maribor.

Zborovanje na Ponikvi se vrši v nedeljo dne 19. t. m. v farovžu po večernicah. Zborovanje priredi bralno društvo na Ponikvi, torej ne bo politično. Govorit pridejo zunanji govorniki. Ker je zanimanje veliko, pričakuje se obilna udeležba.

G. Oroslav Kušec, posestnik v Tržišču pri Slatini, je imenovan vinariskim nadzornikom za rogaški in šmarski okraj. Čestitam! Celjska vahtarca se hudo jezi radi tega imenovanja, ker je g. Kušec narodnjak. Mi pa mislimo, da se smejo narodnjaki kakoršen je g. Kušec pač nastavljeni, ne pa agitatorji, kakor je nemškonalni direktor Šmid v Mariboru. Dež. odb. g. Robiča opozarjamo na delovanje tega moža.

Obljube presv. Srca Jezusovega. Knjižica s tem napisom, namenjena za pobožnosti k Srcu Jezusovemu, je izšla in se dobiva v naši tiskarni. Posamezni komad stane 10 h, s poštnino vred 14 h. 100 komadov skupaj s poštnino vred 8 K. Majhni zneski se lahko pošljejo v znamkah v pismu. Častilci Srca Jezusovega, sezite po tej lepi knjižici!

Od Sv. Urbana nad Ptujem. Z veseljem čitamo tudi pri nas Vaš cenjeni list, »Slov. Gospodar«. Posebno pa nas je razveselil oni članek, v katerem pozivljate nas mladeniče, da bi se združili v društva in tako budili narodni čut in ljubezen do mile

nam domovine in svete vere. A ko dobite, gospod urednik, tudi iz drugih krajev ptujskega okraja poročila, da se zanimajo za organizacijo mladeničev, smo tudi mi koj pri volji, da stopimo k tej zvezi. Torej, dragi mladeniči slovenskih gor in ptujskega polja, sporočite to reč slavnemu uredništvu, da znamo, kakšnega mnenja so drugje. Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi, a delo in trud naj Bog blagoslovi.

Več urbanskih mladeničev.

Kmetijska zadruga v župniji središki ima v nedeljo, dne 19. t. m. svoj letni občni zbor po večernicah v prostorih T. Šulek s sledečim vspeedom: 1. Poročilo predsedništva o delovanju in letnem računu. 2. volitev 3 odbornikov predsedništva. 3. Slučajnosti. — **Predsedništvo.**

Pri Sv. Ani n. K. v Slov. gor. se je ustanovila dne 7. maja t. l. družba mladeničev pod varstvom brezmadežne Device Marije in sv. Alojzija. Družba je, kakor razvidno, cerkvena in kot taka velikega družabnega pomena. Udov bo, kakor se kaže do zdaj, približno sto. Upamo pa jih seveda več.

Bralno društvo pri Sv. Ani n. K. v Slov. gor. je imelo dne 28. aprila svojo prvo toletošnje veselico. Spet se je pričela z vabljivim in ganljivim petjem domačih, kakor umetnih popevk, ki bi naj vabile ude in neude k nedolžni zabavi v Krambergerjevih zasebnih prostorih. Udeležba, zlasti od domačinov, je bila hvale vredna, kajti oddalo se je 120 vstopnic. Med tujei so nas presemetili apački obmejni Slovenci se svojim vrlim vodjo Moravanom č. g. A. K. Slovenec, četudi med tujim narodom, čuti, da mora med svoje; s privlačno močjo ga žene med brate in sestre slovenske. Kakor smo svojedobno naznanili, so se občinstvu predstavljale tri gledališke igre. »Stari oče iz Amerike«, prvi igrokaz se je povoljno vprizoril. Mlademu Tonetu, ki »pije kakor mavra«, je dobro steklo, čeprav se je nekoliko bal daljšega nastopa na odru. Šaljivi nastop debelega, skopega krčmarja in sitnega berača je bil radi kostumov izvrsten. Vzet je iz začetka igre »Pravica se je izkazala«. Druga igra je bila »Jeza nad petelinom in kes«, objavljena v II. zvezku krščanske socijalne zveze. Naj v kratkem načrtamo vsebino. Gospodinja Vladka (M. K.) je bila vajena vstati vsaki dan ob petelinovem petju. Njene tri dekletke, ki rade poležavajo, so tega kričača že čez glavo site, ter sklenejo sprva ga umoriti, pa si premislijo ter ga raje prodajo botri Katri za eno krono. A zdaj, ko petelina ni več v hiši, zdaj še le nastane pravi nered. Gospodinja Vladka kliče od zdaj, misleča, da je petelin že odpel, dekletke že ob najstijih, ob polnoči, ali ob prvi, tudi drugi uri po polnoči in uboge dekletke so kar iz uma, ker se njim toliko blaženi počitek krađe in krati. Zatorej se kesajo devičice noričice svojega dejanja s petelinom, ter ga hočejo na vsak način spet od botre Katre. A ta, ki rada skaže vsakemu človeku prijaznost in pridno zraven njuha, ga njim ne more drugače dati, kakor za 6 kron. Pridni petelin je spet doma. Vladka ga je vesela, dekletke zadovoljne, da do petelinovega petja mirno spijo in botra Katra je tudi dober kup naredila. — Dekleta, se mora reči, so dobro svojo nalogo rešila. Najbolj smešen pa je bil seveda »Krojač Fips«, tretji igrokaz, kojemu se je, kar bi bilo spodtakljivo, nekoliko pristriglo. Ta igra zahteva več izurjenosti in temeljitega vglobljenja, kakor navadne domače predstave, vendar se je tudi ta igra dobro obnesla. Če nam Bog da in nam je sreča mila, bomo 7. julija obhajali v večjem slogu drugo obletnico obstajanja tukajšnjega bralnega društva in ob enem Ciril-Methodovo slovesnost. V jesen pa vprizorimo z božjo pomočjo prelepo igro »Lurska pastarica«. Do tedaj nam zdravi!

Iz drugih krajev.

Taki so „farji“. Na Nemškem se je v tovarni v Griesheimu prigodila velika eks-

plozija. Strašan požar je zadivjal in za prvo eksplozijo sledile so druge. Pod razvalinami je zagreblo mnogo delavcev, mnogo jih je ranilo. Ljudje so prestrašeni bežali od nevarnega kraja, samo jeden se mu je bližal — kapelan bližnje župnije z zadnjo sveto popotnico. »Nazaj«, klicali so ljudje kapelanu, a kapelan je nevstrašno odgovarjal: »Dolžnost me kliče!« in tja, od koder se je slišal stok smrtnoranjnih delavcev. Junaškega kapelana je čuvala božja roka. Podelil je ranjenecem tolažbo, a prišel je iz velike nevarnosti nepoškodovan.

Najmanjša in največja ura na svetu. Največja ura na svetu se nahaja na kolodvoru v liverpolski ulici v Londonu. Kazalo te ure ima v premeru 6 metrov in pol, a kazalce tehta 1 in pol stota. Po tej uri je vravnanih 624 ur na kolodvorih istočnih železnic, katere vse gredo natančno. — Najmanjšo uro na svetu pa je izdelal nek Pavl Ditisheim v La Chaux de Fonds-u na Francoskem. Ta ura ima v premeru cele tri milimetre; pero ima v premeru 1.78 mm. a tehta $\frac{1}{10}$ miligrama. Nihalce v uri tehta 1.75 miligrama ter se premakne vsako uro 18.152 krat. Cena tej uri je 4800 gl.

Kmetovalci na Danskem. Na Danskem so se v enem stoletju popolnoma spremenile razmere. Prej so imeli vso moč v rokah veleposestniki; zdaj jo imajo kmetje po zadrugah. Danska je dandanes najboga-tejša dežela za Anglijo. In kako so prišli danski kmetje do svoje moči in do blagostanja? Oni znajo ceniti strokovno izobrazbo. Njihove šole so od ljudske šole naprej tako urejene, da služijo posebno tudi njihovim stanovskim zahtevam. Zato pa je pri njih proizvajanje pridelkov velevzorno, a tudi prodajanje pridelkov leži v njihovih spretnih rokah. Nek danski politik je izrekel o danskem kmetu ponosne besede: Kedar se bodo v prihodnjem stoletju enkrat kmetje velikih držav zavedli svojih državljanskih pravic in prišli do spoznanja napredka, tedaj bodo morali v danskem kmetu spoznati prednjo stražo velike osvoboditve kmetov.

Za spovedno molčecnost v — smrt. — Meseca julija l. 1894 bil je obsojen duhovnik v Lavalu na Francoskem Bruneau k smrti, ker se mu je podtikalo, da je umoril duhovnika Fricota. Zatrjeval je svojo nedolžnost zaman. Sedaj poročajo francoski listi, da je v Nantesu umrla bivša služabnica duhovnika Fricota. Le-ta je na smrtni postelji izjavila, da je s pomočjo neke druge osebe umorila Fricota. Njeno prvo delo po umoru je bilo, da je šla k duhovniku Bruneau in se mu spovedala svojega strašnega dejanja. S tem je Bruneau s spovedno molčecnostjo zavezala, potem pa spretno proti njemu nagromadila toliko obtežilnih dokazov, da je duhovnika Bruneau sodišče obsodilo na smrt. Bruneau je res moral umreti na šafotu, ne da bi z besedico izdal spovedno molčecnost. Umevno je, da vzbuja to odkritje povsod velikansko pozornost. Tak je katoliški duhovnik!

Svarilo. Razni tuji podjetniki, banke itd. deloma pismeno, deloma po agentih ponujajo svoje srečke in obetajo visoke dobičke. Zlasti z Ogerskega in Holandskega ali Nemškega prihajajo take ponudbe. Deželna vlada opetovano svari pred nakupom takih srečk, ker cela stvar ni drugega, nego navaden »švindl«. Torej naj vsakdo kratkomalo zavrne vsa taka pisma, nadležnim agentom pa naj pokaže vrata.

Čuden shod. V Londonu se je vršil shod mož, katere je združila skupna nesreča, da so njih žene — pijanke. Namen shoda je bil, da se ustanovi društvo proti pijanosti udanim ženam, ki so nesreča mnogih družin. Sklenilo se je posredovati, da se bodo mogli možje od pijank ločiti in da bo pijanstvo žensk zakonito dovoljen vzrok razločitve zakona.

Velika slavnost hrvatskih delavcev bode dne 29. in 30. junija t. l. v Varaždinu. Hrvatsko delavsko pevsko društvo »Vienac«

v Varaždinu bode blagoslovilo svojo zastavo. K slavnosti bodo povabljeni tudi slovenska delavska društva, ki se povabijo gotovo odzovejo.

Nenavaden dar srbski kraljici Dragi. Iz Belegrada poročajo, da je g. Paja Baraković poklonil kraljici Dragi kanarčka najredkeje vrste in v čudežni lepi kletki. Isti g. Paja je pred rojstvom kralja Aleksandra podaril kraljevi materi istotakega tička in jej želel — sina. Ker se je takrat uresničila njegova želja, se nadeja, da se uresniči tudi sedaj.

Pogrezajoče se mesto. Pogrezati se je začelo mesto Northwich na Angleškem. Pod mestom so veliki zakladi kamene soli, ki se pridno izkoriščajo. Izkopali so velike votline, v katere so napeljali vodo, tako da je nastalo podzemsko jezero, v katerem se je kamena sol raztopila. To slano vodo so s sesalkami spravili na dan ter dobili iz nje čisto sol. Dol pa napeljujejo čisto vodo. Voda razjeda solnate sklade pod mestom, in mesto se je začelo zato pogrezati. Najprej se okna in vrata niso dala zapirati, potem je začelo zidovje pokati, in nekatere hiše so se že precej nagnile. Stavbeniki take hiše obdajo z močnim lesenim odrom in jih z vijaki nazaj »šravfajo« ter potem zvezujejo. Sitno delo!

Novo mrtvo morje. Potnik Sven Hedin je odkril na tiberski visočini novo solno jezero, ki je toliko veliko, da ga Sven Hedin nazivlje »novo mrtvo morje«. V jezeru je toliko soli, da vesla postanejo nakrat bela. Hedin je moral broditi po jezerski vodi dva kilometra daleč, da je prišel do mesta, po katerem se lahko veslja.

Društvene zadeve.

Kmetijska zadruga v Makolah je imela dne 12. t. m. občni zbor v posojilničnih prostorih. Po pozdravu je dobil besedo g. prefekt Korošec iz Maribora. Med drugimi razlogi za uspešno delovanje zadrug je navajal predvsem strokovno izobrazbo kmečkega ljudstva, kateremu so zadruge namenjene. V to svrhu pa bo služilo: večkratno shajanje združnikov in pogovor o kmetijskih zadevah, prirejanje poučnih shodov, na katere se naj povabijo strokovnjaki, pridno čitanje gospodarskih časnikov, pozimski poučni tečajji za nekatere stroke narodnega gospodarstva, pošiljanje kmetijskih sinov v kmetijske šole. Za višjo izobrazbo kmetijskih sinov v kmetijstvu naj bi skrbele zadruge, občine, okrajni zastopi. Izmed glavnih pogojev za ugodno rešitev kmetijskega vprašanja je kolikor možno visoka strokovna izobrazba kmeta samega. Govorniku so združniki v zahvalo zaklicali trikratni: živio. Sprejela sta se dva sklepa ter se naznanila že tudi g. drž. posl. Jos. Žičkarju. 1.) Kmetijska zadruga v Makolah pozivlja slovenske državne poslance, da pritiskajo na vlado, naj poskrbi za Spodnji Štajer slovenske kmetijsko-izobraževalne šole. 2.) Kmetijska zadruga v Makolah pozivlja slovenske državne poslance, naj delajo pri vladi na to, da se za spodnještajersko združništvo ustanovi posebna presojevalna komisija, ki bo stala ob strani zvezi spodnještajerskih zadrug. Na-to se je pričel jako živahen razgovor o združni prodajalni. V razgovor je posegel še večkrat tudi g. Korošec, ki je pojasnjeval različne in obširne zahteve za prospevanje takega podjetja ter svaril pred vsakim nepremišljenim korakom ki lahko postane za marsikoga usodepol'n.

Kmetijska zadruga v Ivanjih bode imela svoj prvi občni zbor v nedeljo dne 19. t. m. ob 4. uri popoldne v hiši g. Šturma. Ako bi se tega zborovanja ne udeležilo zadostno število združnikov, bode drugo zborovanje ob 5. uri isti dan v določeni hiši pri vsakem številu navzočih združnikov. K obilni udeležbi vabi načelstvo.

Katoliško tiskovno društvo ima dne 15. julija občni zbor.

Slovenska šolska Matica v Ljubljani. Odbor tega najmlajšega slovenskega književnega društva jako marljivo deluje. Posrečilo se mu je že pridobiti prav lepo število priznanih pedagoških pisateljev, ki so z vsem zanimanjem pri delu. Pričakovati je torej, da bodo že prvi sadovi, ki hoče ž njimi Matica svoje društvenike obdariti koncem prvega leta, pokazali, da hoče z vso resnobo in vnemo gojiti polje pedagoške vede. Tudi društvenikov se je oglasilo že lepo število, od katerih jih je 583 letnino že plačalo; med njimi je 8 ustanovnikov. Toda lahko bi jih bilo že več. Pogrešamo med njimi še marsikoga, ki bi ne smel izostati. Še enkrat opozarjamo, da je vsakemu društveniku na korist, če se število društvenikov pomnoži. Čim več denarja ima društvo na razpolago, tem več darov more svojim društvenikom podajati. Še je čas, da se oglase za tekoče leto novi društveniki. Po pravilih se sprejemajo društveniki do konca rožnika vsakega leta.

Posojilnica v Framu je izdala računski zaključek za deveto upravno leto 1900. Skupni promet je iznašal 254.041 K 76 v. Rezervni fond znaša 10.814 K 42 v. Zadnja revizija se je izvršila dne 15. junija 1899.

V Jarenini se bo predstavljala igra »Lurska pastarica« na prostoru pri cerkvi zaporedoma dvakrat in sicer v soboto, dne 18. maja in v nedeljo 19. maja ob 8. uri zvečer. Vstopnina za ude 20 vin., za neude 30 vin., sedeži 40 vin. K obilni udeležbi vabi odbor kmečkega bralnega društva. — Ob neugodnem vremenu se predstava preloži.

Cerkvene zadeve.

Procesija jareninske dekanije k Materi Milosti v Maribor dne 9. maja, pod vodstvom jareninskega dekana Jož. Čížeka, katere so se udeležile poleg Jarenine še župnije: Št. Ilj, Sv. Jakob in Spodnja Sv. Kungota s svojimi dušnimi pastirji, se je vršila na res veličasten in ganljiv način. Udeležba je bila velikanska: mnogo čez 3000 ljudi, ki so v nedogledno dolgi procesiji došli v Marijino cerkev, kjer je bila najprej pridiga, v kateri je jareninski kaplan Gomilšek proslavljal Marijo kot mater milosti in budil v udeležencih zaupanje v njeno pomoč. Slovesno sv. mašo je z asistenco opravil sentiljski duh. svetovalec Kelemina, petje je oskrbel jareninski mešani zbor, orglanje pa dekan Čížek. Po končani službi božji so se duhovniki-udeležniki poklonili mil. knezu in škofu in jim izrazili svojo udanost in zvestobo. Bil je 9. maj res prekrasen, nepozaben dan za vse udeležence; hvala zanj Bogu in Materi Milosti!

Zgodba o bogatem dijaku.

Francek bil je ljubeznjiv kodrast deček, veselje in tolažba svoje matere, revne vdove. Služila je s težkim delom svojemu ljubljencu kruha. Očeta Francek ni nikdar poznal; umrl mu je v zorni mladosti. Vsi prebivalci ob bregu reke Rene so bili veseli malega dečka, ker bil je vliuden, prijazen in priden. Ko je malo odrasel, izvolili so ga za strežnika v cerkvi. Enako angelju je klečal Francek pri oltarju, prešinjen visoke časti, da je smel tako blizu biti svojemu gospodu in Bogu. Ko so vaščani videli malega strežnika pri oltarju, mislili so si: ta pridni deček ima tako dobre lastnosti, da bi bil enkrat dober mašnik. Ali, pristavil je sleherni pomilovalno: »Škoda, da iz tega nič ne bo, ker ni potrebnih pripomočkov za daljni pouk.« Ker se je pa Francek vedno vedel tako lepo, preskrbeli so mu domači duhovnik in dobri vaščani, da je vender-le šel v mesto v šolo. In tako je postal Francek dijak. Vse ljudstvo je bilo trdnega prepričanja ter je živelo v veseli nadi, da ga bodo nekedaj videli kot delavca v Gospodovem vinogradu. Bil je pa tudi res marljiv v učenju ter je prinašal vedno izvrstna izpričevala domov. Tako so mirno pretekla tri leta.

Ali kako hitro je padla mrzla slana na ta krasni človeški cvet, kako hitro je naš dijak krenil s pota čednosti, kako kmalu je postal izprijen mladenič! — To je prišlo tako. V daljni Ogerski je umrl našemu Francu bogati stric. Zdaj je njegova mati podedovala lepo premoženje. Vsa vas se je radovala z revno vdovo te sreče, posebno še zaradi sina. Ker zdaj bi lahko brez skrbi in brez tuje pomoči nadaljeval svoje študije. Ali prav ta dedščina je bila sinu v pogubo. Ko je njegova mati dobila v roke denar, dajala je v svoji slepi materinski ljubezni komaj štirinajstletnemu dečku denarja, da si je kupoval sladkarij in česar si je hotel. Ko je prišel zopet na počitnice, bilo je njegovo vedenje močno izpremenjeno. Videl se je bledest in utrujen. Njegova prejšnja veselost ga je minula, hodil je pobit okoli ter se je slehernega ogibal. Na vprašanje: Kako je to prišlo, odgovoril je vsakdo: »Dobre nrave pokvariyo slabi izgledi.« Tudi tu doma se je kmalu oprijel nekega hudobnega tovariša, začel s kadenjem, nadaljeval v manjših strasteh, slednjič se je udal pijančevanju. In ko se mu je zdelo, da mu mati daje premalo denarja, začel ga je jemati sam. Po zimi se je v mestu še bolj slabžalo njegovo stanje. O Božiču je brez materinega dovoljenja izostal iz šole, ter je pohajkoval okrog doma. Meseca grudna je bilo vlažno vreme; zato je bilo na bregu reke Rene še nekaj ledenih plošč. Nekega popoldne se poda France na breg reke ter se s pomočjo nekega druga vozi po ledeni plošči po vodi. Bilo je uprav nasproti njegovemu stanovanju. Mati je stala ob tem pri oknu, ter je s strahom opazovala svojega sina. Prosila ga je, da bi šel na suho, ker se ponesrečiti utegne. Ali ta ji vselej osorno odvrne: Ne brigaj se za-me; meni se nič ne zgodi! Komaj je bil te besede izustil, kar se prelomi plošča in neubogljivec izgine v valovih. Mati to videč, pade z groznim vsklikom nezavestna na tla. Še enkrat se prikaže France iz vode in zavpije z močnim glasom: »Mati, ljuba mati, pomagaj mi, reši me!« Ali zaman je bil njegov klic, izginil je v valovih in čez njega se je zaprl mokri grob. — »Da bi mu bil pač dobri Bog milostljiv sodnik!«

Marsikateri naših prijaznih čitateljev in čitateljic, katerim je Bog odrekel posvetnega bogastva, goji na tihem željo: O da bi bil jaz tako bogat, kakor ta ali oni, gotovo bi bil srečen. — Ali zelo se morda varaš, dragi prijatelj! Ne zlato in srebro te ne more srečnega storiti, ampak le pravi mir v Bogu. Marsikateri bogatin pa ne uživa tega miru, kot ga uživaš — srečni revež — ti!

Gospica M. R.

Gospodarske stvari.

Fino surovo maslo.

(Konec.)

2. Slabo delo; napačno je, če se smetana po malem nabira in če mora vsled tega predolgo stati v loncih, predno se je toliko nabere, da je je dosti za pinjenje v lesenih naših pinjah. Stara smetana ne more dati dobrega putra. Če smetana dolgo časa stoji, se rada pokvari in zgreni. Zaradi tega naj se smetana prej ko mogoče porabi za pinjenje, najbolj takoj kakor hitro se posname. Če posnemamo kisló mleko, naj se smetana takoj pini. Le v tem slučaju, ako posnemamo sladko smetano s pomočjo posnemalnih strojev ali pa s pomočjo ohlajenja mleka v mrzli vodi (po Schwarz-ovem načinu) — ne pa s pomočjo krušne peči, kakor je pri nas po kmetih navada — le tedaj se priporoča, če pustimo smetano en dan stati, da se nekoliko skisa, ker se dobi potem nekoliko okusnejše surovo maslo. Če pa izdelujemo maslo iz kisle smetane, potem je najbolj, da se smetana takoj pini.

Ako imamo premalo smetane za pinjenje z navadno leseno pinjo, pomagamo si v tem slučaju tudi lahko z literskimi ali dvoliter-

skimi steklenicami. V ta namen se napolni dotična steklenica do ene tretjine k večjem do dveh petin s smetano. Steklenico moramo potem trdno zamašiti in z rokami tako strestati, da buta smetana sem in tje ob stene. Kakor hitro se pokažejo kepce surovega masla, ki so izprva drobne kot proso, naj se steklenica sprazni in naj se precedi tako dobljeno surovo maslo skozi gosto, žimnato in dobro izprano sitce ali cedilce, da se loči od pinjenega mleka. Surovo maslo je treba potem le še zgnesti, za katero delo se najbolj priporoča dobro osnažena in v vodi splahnena lesena žlica, ki mora biti seveda popolnoma gladka in nalašč za to rabo, ali pa posebna lopatica, napravljena iz trdega pušpanovega lesa, kakoršne se prodajajo v to svrhu. Naprava surovega masla s pomočjo steklenice se zlasti za razmere malega posestnika priporoča, kajti bolje je, da nam

surovo maslo dlje časa stoji, predno se speča, kakor da nam stoji smetana, ker se smetana veliko hitreje pokvari kakor surovo maslo.

Seveda je treba pri napravi surovega masla gledati tudi na to, da se med pinjenjem ne speni vsled preurnega dela. Najboljša toplota za pinjenje je poprek toplota 15° C. O poletnem času in pri zeleni krmi je pa bolje, da znaša toplota nekoliko manj, namreč kakih 13° C. Za pinjenje sladke smetane je treba tudi nekoliko nižje toplote.

3. Slabo, neokusno in pomanjkljivo mleko; to je seveda tudi vzrok slabemu surovemu maslu, kateri vzrok pa ni tako pogosto najti, kakor prva dva.

Ako hočemo dobiti dobro in okusno surovo maslo, mora biti mleko zdravo in okusno.

Skrbimo tedaj, da bodemo naše odjemalce zmeraj zadovoljili z dobrim surovim

maslom, zlasti v sedanjem času, ko se surovo maslo lahko dobiva po ravno taki ceni iz drugih naših krajev, kjer so se ustanovile v zadnjih letih mlekarne zadruge. D. N.

Loterijske številke.

Gradec 11. maja 1901. 59, 40, 83, 63, 22
Dunaj » » » 76, 64, 27, 57, 9

Thierryjev balzam in centifolično mazilo se sme na podlagi ugodnega predloga École supérieure de Pharmacie v Parizu od 21. velikega travna 1907 na Francoskem upeljati in naravnost na privatne osebe pošiljati. Toda ne samo tja, ampak tudi v vse dežele se ti izdelki pošiljajo in ima podjetnik v Londonu samosvojo podružnico, koder se tudi mnogo njegovih pridelkov izvaja. Izdeluje se samo v Pregradi.

Hranilnica in posojilnica v Šmartnu na Paki

bo imela svoj

redni občni zbor

dne 27. maja

na binkoštni ponedeljek v občinski pisarni pri novi šoli

s sledečim vsporedom:

1. Račun za l. 1900.
2. Volitev odbora in nadzorništva. 283 1—1
3. Predlogi in slučajnosti.

Načelnništvo.

Novo pesmi!

- a) 36 obhajilnih, Srca Jezusa, presv. Reš. Telesa, za mešan zbor, solo in orglje, zložil Ign. Hladnik, op. 39, cena partituri in 4 glas. 4 K, posamezni glasovi po 40 vin. Delo je lepo tiskano in obsega 52 velikih strani;
- b) Marijine pesmi op. 15., IV. natis, 1 K;
- c) Pange lingua, in 4 himne za procesijo presv. R. T. 50 v.

Dobise:

v Katol. bukvarni v Ljubljani
in pri sklad. v Novem mestu, Dol.

Vse po najnižji ceni!

Pöschl-a naslednik Jožef Melzer

Koroške ul. 5. Maribor Koroške ul. 5.

priporoča svojo veliko zalogo **stekla, kamnov, porcelana, zrcal, okvirov** za podobe in **svetilnice**.

Vse po najnižji ceni.

Cevnate duše za večno luč po tovarniški ceni so vedno v zalogi.

Vse po najnižji ceni!

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki

za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnitvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Hiša na prodaj

z 5 stanovanji, bizu tovarne, natančneje se izve pri posestniku **Studenci št. 113** pri Mariboru. 207 6—5

Hiša in letovišče s sadnim in zelenjadnim vrtom, vodnjakom z izvrstno vodo, za vpokojence zelo primerno je po primerno nizki ceni na prodaj. Več pove Anton Merčun, Maribor, Weinbaugasse 23. 262 3—3

Vinograd z zelo ugodno lego s plemenito trto, ponajveč z rizling, posajen, z zraven spadajočim sadonosnikom in gozdom se proda. Oddaljen je kakih deset minut od glavne postaje brzovlaka južne železnice. Zadnji pridelok je bil: okoli 400 litrov vina, ki se je prodal po 24 kr. liter in za 300 glđ. sadja. — Plačati se mora takoj 2000 glđ., ostalo lahko ostane. Dotična pisma pod naslovom: „Günstige Gelegenheit 305, Annocenexpedition Kienreich, Graz“. 279 1—1

V najem se da.

Kovačija s stanovanjem vred, tik okrajne ceste, 10 minut od farne cerkve se pod zelo ugodnimi pogoji v najem da in se lahko s kovaškim delom odsluži. Dobi tudi pašo in svinjski hlev. Če je neoženjen, dobi lahko hrano pri lastniku zelo po ceni. Jakob Rošker, posestnik v Jareninskem dolu, Jarenina. 263 3—2

Kupim ali vzamem v najem takoj hišo z dobro gostilno ali pekarijo. Ponudbe na upravnitvo. 276 2—2

Kovačija pri Sv. Miklavžu na dravskem polju se da v najem. Ponudbe na Jurij Fuchs v Studencih št. 108 pri Mariboru. 275 2—2

Odda se.

Mala kramarija se odda za bolj postarane človeka, možki ali ženska. Za promet bi se potreboval kredit v Celju ali pa nekoliko stotakov. Kje pove upravnitvo tega lista. 266 2—2

Trgovina se odda s trafiko brez konkurence med tremi velikimi vasmii. Vprašanja sprejema upravnitvo „Sloven. Gospodarja“. 282 2—1

Proste službe.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Poudbe pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Učenec poštenih starišev, slovenskega in nemškega jezika več ter precej dober računar se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga pri Josipu Horvat, Sv. Marjeta niže Ptuja. 277 2—2

Sposoben krčmar in uljuden strežnik, (ki je zraven lahko rokodelce) sprejme se v jamsko gostilno „Huda luknja“. Več pove Jan. Vivot v Doliču, Mislinje. 265 2—2

Krčmar in mesar se sprejme, ki z malim kapitalom zelo dober zaslužek najde. Kje pove upravnitvo. 267 2—2

Pomagač in učenec se sprejme takoj. Körner, krojaški mojster št. 117 v Slov. goricah. 262 2—2

Zivinski sejem pri Sv. Treh kraljih v Slov. gor. se je z dovoljenjem c. kr. namestništva prestavil od 1. maja na 12. junija. 270 2—2

Na košček sladkorja se vzame 40 do 50 kapljic

A. Thierryjevega balzama, ki na znotraj čisteče upliva, in ki se ne rabi samo za znotranje, ampak tudi za zunanje bolečine, kjer vsak prisad prepreči. Pristen samo z vseh državab registrovano zeleno nunsko varstveno znamko in klobučkovim zatvorom z vtisnjeno tvrdko: „Allein echt“. Posamezne steklenice se dobe v vseh lekarnah po 30 ali 60 v. S pošto frankirano 12 majhnih ali 6 velikih steklenic 4 K. Steklenice za poskus s prospektom in imenikom prodajalnic vseh dežel sveta se razpošiljajo proti nakaznici 1 K 20 vin. Naslov je: „A. Thierryja lekarna „k angelju varuhu“ v Pregradi pri Rogoški Slatini. — Varovati se je pred ponarejanjem in naj se pazi na v vseh državah registrovano zeleno nunsko varstveno znamko. Brezštevila izpričeval je na ogled in vsak dan prihajajo nova k izdelovatelju. 16 17 25—19

MARIBOR. Samo 1 dan.

V petek, 31. maja

BARNUM & BAILEY

največja svetovna predstava.

Največje amerikansko
 ⦿ zabavno podjetje.

Že čez 50 let
 ponos Amerike.

Potuje zdaj po Evropi.

v 67. nalašč zato pripravljenih železniških vozovih, kateri tvorijo 4 vlake, vsak z 17 vozovi. Celo podjetje se razstavi pod 12 velikimi šotori, katerih največji ima prostor za 12.000 oseb.

Vsak dan 2 veliki predstavi: ob 2. uri popoldne in ob 7. uri zvečer. Prostori se pred vsako predstavo 1½ ure preje odpro, da si ogleda vsakdo vse čudne raznoterosti, tri čete slonov in 2 veliki menažeriji.

Brezštevila neprekosljivih in drznih predstav, ki se vrše s čudovito neustrašenostjo. Vsak, ki nastopi, je mojster v svoji stroki. Vsaka predstava preseneti gledalca. Same novosti in še ni bilo nikdar tukaj!

Prava svetovna razstava modernih znamenitosti, cirkus, dirke (hippodrom) menažerija, razstava dresiranih živalij.

Največje in najlepše znamenitosti, katere si je človek izmisliti zamogel, v treh velikih jahališčih, na dveh velikih tribunah, v velikanskem dirkališču in v velikem prostoru za telovadbo.

➤ **Cele menažerije dresiranih divjih živalij.** ➤ Dirke, umetniki na vrvi, umetna telovadba v zraku in na tleh ter veliko drugih raznoterosti. Zelo naporne borbe, ki se vrše z nedosegljivo spretnostjo in urnostjo.

70 lepih kônj, ki skupno nastopajo, 400 v konjski razstavi odlikovanih kônj, 3 črede izurjenih slonov, v 3 predstavah 20 klovnov. ➤ **1000 mož, žen, kônj.** ➤

Pritlikovci, tetoviranci, požiralci mečev, žena z dolgimi lasmi in dolgo brado, fant s pasjo glavo, možje brez rok, žunglerji, 1000 izbornih stvari in občudovanja vrednih predstav. Veliko presenetljivih in neustrašenih produkcij, katere se ne zamorejo nikjer drugod videti in se prvokrat tukaj predstavljajo. 208 2-1

Cene sedežev po njih legi:

Vstopnina za sedeže: 1 K 20 v. in 2 K 50 v., posebni sedeži 4 K, rezervirani sedeži 5 K, lože 6 K.

Vsi sedeži izjemši sedeži po 1 K 20 v. in 2 K 50 v. so s številkami zaznamovani in se dobe vstopnice od vseh sedežev pri vходу. Otroci pod 10 let plačajo polovico na vseh sedežih, razun na teh po 1 K 20 v. in 2 K 50 v. Sedeži po 5 in 6 K se dobe na dan predstave pri Ferd. Ferlinz, trgovina s papirjem, Gosposke ulice št. 9.

Vstopnica velja za vse naznanjene znamenitosti.

➤ Predstave bodo tudi v Ljubljani 30. maja, v Gradcu 1., 2. in 3. junija. ➤